



СИЛАБУС

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ)

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	4
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	7
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	3
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру», «Акторське мистецтво театру ляльок»)	Лекції	20
Статус	Обов'язкова	Практичні	12
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Колчанова Людмила Миколаївна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Kolchanova_2022.pdf
e-mail	elenteatr@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти освітнього рівня «бакалавр». Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Майстерність актора (теоретичні аспекти)», складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес опанування теоретичних знань з акторської майстерності для глибшого і повнішого розуміння професії.

Згідно з вимогами навчальної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- професійну термінологію;
- історичні факти формування професії актора;
- проблематику;
- різні тенденції розвитку.

Уміти:

- правильно і обґрунтовано ставити та відповідати на питання;

- застосовувати отримані знання на практиці;
- спілкуватися з колегами;
- дотримуватися етики професійного спрямування.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування практичних **компетентностей**:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.

СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.

СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.

СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.

СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).

ПРН08. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.

ПРН09. Обирати оптимальні художньо-виражальні (акторсько-виконавські, хореографічно-пластичні, музично-вокальні) та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.

ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.

ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.

ПРН15. Знати основні закони психології творчості.

ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

Перелік тем.

1. Мистецтво. Його основні види.
2. Основні напрямки акторського мистецтва.
3. Елементи майстерності актора.
4. Драматургія як основа для сценічної творчості.
5. «Розумний Арлекін» - ідеал актора, режисера Леся Курбаса.
6. Метод «відчуження» Б. Брехта.
7. Європейські, американські школи, методи, техніки.
8. Слово творчості актора. Сценічний діалог. Способи опрацювання.
9. Робота актора над образом. Акторський тренінг. Його значення.
10. Пластична виразність актора. Етюд, як засіб оволодіння основами акторського мистецтва.
11. Сценічна подія. Надзавдання та наскрізна дія. Запропоновані обставини.
12. Дієвий аналіз п'єси та ролі. Жанр вистави та його види.
13. Характер і характерність. Монолог. Способи його опрацювання.
14. Взаємодія з партнером. Дія – матеріал сценічного мистецтва. Імпровізація та її значення в роботі актора.
15. Емоційна пам'ять та її значення у творчості актора. Підтекст та другий план.
16. Сценічна увага та її значення темп та ритм дії.
17. Значення гриму та костюму для створення образу. Музичне оформлення п'єси та ролі.

Форми та технології навчання.

Лекційно-теоретичні заняття, групові практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси.

Навчальні аудиторії, репетиційні майданчики, відділ технічних засобів навчання, навчальна лабораторія медіа-технологій (фонотека, відеотека), гаджети, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, інтернет ресурси, кабінет історії театру, бібліотека. У разі дистанційного навчання усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни матеріали викладені у системі дистанційного навчання MOODLE, заняття проводяться на платформі Zoom.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНК A ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	

82-89	B	добре (дуже добре)	зараховано
75-81	C	добре	
64-74	D	задовільно	
60-63	E	задовільно (задовольняє мінімальні критерії)	не зараховано
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	
1-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно - здобувач вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями майстерності актора; якщо виконані усі самостійні завдання; якщо усі завдання виконані на високому рівні; повно розкрито зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; викладено матеріал грамотно, в певній логічній послідовності; показано уміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстровано знання теорії, раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок.

82–89–В– добре - відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна - дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81–С– добре - у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один - два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73–D– задовільно - неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані уміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63–E– задовільно - допущені помилки у визначенні професійної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) - не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) - виявлено незнання студентом більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних конкурсах творчих робіт, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладення дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література.

1. Волицька І. Курбасова дефініція творчості актора і категорія «тривання» // Курбасівські читання. К. 2007.
2. Гузик В. П., Кудрявцева Н. Б. Комплексний психофізичний тренінг. К., 2005.
3. Горальський А. Теорія творчості. Львів, 2002.
4. Барба Е. Паперове каное. Львів, 2001.
5. Барнич М.М. Майстерність актора: техніка «обману»: навчальний посібник. Видання 2-ге виправлене та доповнене. Київ : Ліра. К, 2016. 304 с.
6. Барнич М. Психотехніка актора: майстер-клас: монографія. Київ: Пінзель, 2018. 197 с.
7. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : методичний посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с.
8. Богатирьов В. О. Ідеї Леся Курбаса та традиції виховання актора в українській театральній школі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство. Тернопіль, 2010. № 1. С. 148-153.
9. Заворотній О. Т. Психофізична техніка та тренінг актора : навч. посіб. Рівне : РДГУ, 2006. 270 с.
10. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон / ІПСМ НАМ України. К. : Фенікс, 2012. 800 с
11. Кнебль М. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020. 92 с.
12. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук. Київ : Факт, 2000. 160 с.
13. Курбас Лесь. Філософія театру / Упоряд. М. Лабінський. К., 2001.
14. Мар'яненко І. О. Сцена, актори, ролі. Київ : Мистецтво, 1964. 290 с.
15. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. 640 с.